

M 7767:1-4

Landskap:	Småland	Upptecknat av:	Blenda Andersson
Härad:	Allbo	Adress:	Skörda, Vislanda sn
Socken:	Vislanda	Berättat av:	----
Uppteckningsår:	1941	Född år	1880 i Vislanda

Slåttrahjälpe (HC 7, Etn I:16)

(Självbiografi) Då far hade slått upp på maden, brukade Stina i L Madhem komma och be om slåttrahjälpe. Stina, som var änka, hade ett dagsverkstorp under Ströby, för vilket hon fick göra 3 karladagsverken i veckan. Stina hade 3 döttrar, den äldsta av dem hjälpte Stina med arbetet hemma, den andra gjorde dagsverken för torpet – 2 kvinnodagsverken räknades som 1 karladagsverke, så hon måste dagsverka veckan igenom – och den 3dje dottern var borta och tjänade. Den äldsta dottern var gift, men hennes man var sjuklig och orkade ej arbeta. De hade 2 barn. Stinas torp låg i Skatelöv sn, men det gränsade intill Vislanda sn.

Då Stina kom och bad om slåttrahjälpe, sade hon till min far: ”Ja nu Anders lille, kommä ja igen o ber om hjälpe te å slå. Ja får löv å gå åt Veslane söcken o be om hjälpe, ty di ä möet snällare än skatelövsboana. Di ä så hökfärdia så, di töckä di ä för fina te å hjälpa en fatti änka. Men i Veslana söcken ä di snälla allihopa. Ja har nu vatt om håjle förste roten o bett dem hjälpa me å slå, å di ha lövat kömma allihop. Söderström har lövat me i år åssä, att ja får slå på odlingen på myrän. Då ä ju inte möet å hämta, för gräset ä så dålit så, för dä fros i våras, men dä bler väl nöet för nöet bara ja får dä slått, o får dä onne tak. I vintras feck ja gå o skära ljung te mina kreatur nästan håjle vintän, o dä va inte gött de hellä. Men dä ge väl an då jorän va båra, värre va dä när ja feck sopa onnan snön först. Ja hade 2 kor o 1 kalv i vintras, för dä står i kontraktet att så mönna kreatur som ja kan venterfö, så mönna får ja bete te i Ströby have på sömman. Nu har ja inte hatt brö i mitt hus på 8 dar. Igår sålde ja min gökalv o för den feck ja 23,50 te mä skinnet. Ja har inte konna gjort slåttrahjälpe förut, för ja har inte hatt nöna pengä te å köpa mat o kaffe o ge dem.”

”Det ska du inte bry dig om, Stina, att ge dem mat, de som hjälper dig att slå. De får äta sig mätta när de kommer hem. Du behöver din mat själv!”, inföll far, då hon tystnade ett ögonblick. ”Ja - ja, ja dä har du visst rätt i, Anders lille”, svarade Stina och tog förklädet och torkade bort tårarna i ögonen. ”Gå in till mor”, sade far till Stina, ”så ska jag säga till henne, att hon sätter fram lite mat till dig, så du får äta dig mätt, för det förstår jag att du behöver. Och så ska jag säga till mor, att hon ger dig en kaka bröd innan du går, som du får ta med dig hem. Och så skickar jag väl till dig min son och min dräng, till att hjälpa dig å slå. Och så kommer väl en av mina gräbber eller kanske två av dem och hjälper till å räfsa.”

”Gud välsigne de, Anders lille, o dina barn o dina barnabarn o hela ditt hus, för du ä allti snällä o hjälpsammä!”, sade Stina, och så gick hon in till mor. Dagen efter då vi ätit middag, gick min bror och drängen till Madhem för att slå. Och efter en timme gick flickorna Martina och Ida också dit. Med dem skickade mor en 2-kannekruka full med söt mjölk. Sedan satte mor på grytan och

kokade risgrynsgröt, som hon öste upp i ett stort djupt fat av porslin med fot inunder. Sedan knöt hon in det i en ren, nymanglad servett, och sedan fick jag bära slåttragröten till slåttragillet i Madhem. När jag kom dit, hade slåttrakarlarna, som var 12 st, slått upp åt Stina, och räfskekärringarna hade också "tatt hälat". "Nu får du lov å vänta te höstafolket har ätit, så får du va me o göra ringleka", sade Stina till mig. Då de skulle äta gröt och mjölk, hade Stina inte nog med djupa tallrikar utan satte fram flata också, och så sade hon till sina gäster, när hon bad dem äta: "Nu har ja satt fram bå djupa o flata tallrikar, o di som tar de djupe tallrikarna får ta så möet mer gangä." Själv hörde hon inte att hon missade sig, men de andra skrattade däråt och hade roligt, och stämningen var hög. Där fanns ju inte sittplatser till alla i Stinas lilla stuga, utan en del satt på golvet, en del i spisen, någon satt på tröskeln, några stod och somliga satt i knäet på varandra medan de åt. Man tog det hela så gemytligt, glatt och primitivt som möjligt.

När höstafolket hade ätit, sade Stina: "Nu ska vi ut allehopa o roa oss! Ja ä så glaä för ja har fått uppslått ida." Där var en dräng ifrån Ströby, som hade ett gammalt dragspel med sig, och han spelade polkor och ringlekar och allesamman dansade och roade sig av hjärtans lust. Till sist sade Stina till drängen: "Nu mens du vilar de lite mä å spela ska vi leka änkeleken för ja ä änka, o ja ska ta först", och så ställde de unga upp sig par efter par. Och så ropade Stina: "Sista paret ut!". Det var min fars dräng och Stinas dotter Sara, som nu sprang. "Ja, er bryr ja me inte om å skilja, för ja töckä ni passä så bra ihop!", sade Stina. Så ropade Stina igen, och då var det ett annat ungt par, men dessa ville hon ej heller skilja. Det tredje paret var en änkring ifrån Myradal, som Stina synnerligt hade ett gott öga till. "Nu ska ja passa me", sade Stina, då hon ropat "sista paret ut", och nu sprang hon lätt och ledigt som en 17-års flicka. Jakten gick över stenar, omkring träd och buskar och till sist omkring en höbreda, men denna sprang Stina tvärt igenom och tog flyktingen. Alla jublade och klappade händerna. Men segrarinnan var stolt över sin vighet. När vi hade lekt tills klockan var över 11 på kvällen, tog var och en sin lie eller räfsa och gick hem.